

Գնաճի հաշվետվություն 2017/1

(Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր
1-ին եռամսյակ 2017թ., Դրամավարկային
քաղաքականության 2016թ. 4-րդ եռամսյակի
ծրագրի կատարման հաշվետվություն)

2017-02-24

Համառոտագիր

2016թ. ընթացքում, ելնելով ձևավորված մակրոտնտեսական իրավիճակից և գնաճային զարգացումներից՝ ԿԲ-ն իրականացրել է ընդլայնողական դրամավարկային քաղաքականություն, որը նպատակաուղղված է եղել առկա գնանկումային միջավայրի մեղմմանը: Ընդ որում, ԿԲ-ի հետևողականությունը դրամավարկային պայմանների աստիճանական թուլացման հարցում տվել է իր դրական արդյունքները, քանի որ պահպանվող ցածր գնաճի ներքո տարվա ընթացքում էականորեն նվազել են գնաճային սպասումները, դիտվել է ներքին պահանջարկի և գնաճի որոշ չափով վերականգնում, ինչպես նաև նպաստել է եկամուտների գնողունակության պահպանմանը և արտաքին մրցունակության վերականգնմանը:

2016թ. չորրորդ եռամսյակում պահպանվել են տնտեսական ակտիվության աճի դանդաղ տեմպերը՝ հիմնականում պայմանավորված գյուղատնտեսության և հանքարդյունաբերության ճյուղերում թողարկման ծավալների նվազմամբ: Դրանից ելնելով՝ ԿԲ-ն վերանայել է 2016թ-ի տնտեսական աճի կանխատեսումը դեպի ներքև, այդուհանդերձ, 2017 թվականի տնտեսական աճի կանխատեսումն էականորեն չի վերանայվել: 2017թ-ից մինչև կանխատեսվող հորիզոնի վերջ, համաշխարհային տնտեսության աճի տեմպերի որոշ չափով արագացման, ՀՀ տնտեսությունում ակնկալվող ներքին պահանջարկի աստիճանական վերականգնման, արտահանմանն ու ներդրումների խթանմանն ուղղված Կառավարության մի շարք ծրագրերի և կառուցվածքային բարեփոխումների արդյունավետ իրագործման ազդեցությամբ, տնտեսական աճի տեմպերը կարագանան՝ աստիճանաբար մոտենալով երկարաժամկետ հավասարակշիռ մակարդակին:

2016թ-ի ընթացքում պահպանվող գնանկումային զարգացումները չորրորդ եռամսյակում որոշակիորեն մեղմվել են և տարեվերջին 12-ամսյա գնաճը կազմել է

-1.1%: Պայմանավորված որոշ ոչ պարենային ապրանքների ակնկալվող ցածր գների ձևավորմամբ և այս տարվա փետրվարից էլեկտրաէներգիայի սակագնի իջեցմամբ, գնաճի նպատակին հասնելու հետագիծը նախորդ կանխատեսման համեմատ կլինի փոքր ինչ ավելի դանդաղ: Մինչև տարեվերջ գնանկումային միջավայրն աստիճանաբար կչեզոքանա, և կանխատեսվող հորիզոնում 12-ամսյա գնաճը կվերադառնա նպատակային ցուցանիշին:

2016թ. չորրորդ եռամսյակում տնտեսական ակտիվությունը շարունակել է աճել դանդաղ տեմպերով՝ պայմանավորված գյուղատնտեսության ճյուղի թողարկման ծավալների անկմամբ և հանքարդյունաբերության ճյուղի աճի տեմպերի դանդաղմամբ: 2015-2016թթ-ին ՌԴ-ից դրամական փոխանցումների նվազումը բացասաբար է անդրադարձել ներքին պահանջարկի վրա, այդուհանդերձ, նույն ժամանակահատվածում ԿԲ և Կառավարության կողմից իրականացված ընդլայնողական դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունները որոշակիորեն չեզոքացրել են այդ ազդեցությունը:

Այս պարագայում 2016թ-ի երկրորդ եռամսյակից ներքին պահանջարկը որոշ չափով վերականգնվել է, ինչն արտահայտվել է այդ ընթացքում մասնավոր սպառման աճի տեմպերի արագացմամբ: Արդյունքում, տարվա համար գնահատվում է իրական արտահայտությամբ մասնավոր սպառման 0.9% աճ, իսկ մասնավոր իրական ներդրումները կնվազեն 2.5%-ով: Չորրորդ եռամսյակում զուտ իրական արտահանման բարելավումը շարունակվել է. ապրանքների և ծառայությունների իրական արտահանման աճը 2016թ-ին գնահատվում է 14.0%, իսկ ապրանքների և ծառայությունների ներմուծման իրական ծավալների աճը՝ 1.5%: Նշված զարգացումների ներքո 2016թ-ի տնտեսական աճը գնահատվում է 0.3-0.5% միջակայքում:

2016թ. չորրորդ եռամսյակում արձանագրվել է 2.7% գնաճ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 1.9%-ի դիմաց, որի պարագայում գնաճի 12-ամսյա ցուցանիշը տարեվերջին կազմել է -1.1%: Ելնելով առաջիկա ամիսներին դեռևս պահպանվող գնանկումային միջավայրից, թույլ ներքին պահանջարկից և գնաճային սպասումների շարունակաբար մեղմումից՝ ԿԲ-ն չորրորդ եռամսյակում ևս շարունակել է թուլացնել դրամավարկային պայմանները. վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը իջեցվել է ընդհանուր հաշվով 0.5 տոկոսային կետով (տարեկան կտրվածքով՝ 2.5 տոկոսային կետ)՝ դեկտեմբերի վերջին այն սահմանելով 6.25% (մանրամասն ներկայացված է «III. 1.1 Փաստացի գնաճ և գնաճի նպատակի իրագործումը» բաժնում):

ԿԲ կանխատեսումների համաձայն 2017թ-ից համաշխարհային տնտեսության աճի տեմպերը որոշ չափով կարագանան, իսկ միջազգային ապրանքային շուկաներում՝

բացառությամբ հացահատիկի, կշարունակվեն գնաճային զարգացումները: Այնուամենայնիվ, կանխատեսվող հորիզոնում արտաքին հատվածից էական գնաճային ճնշումներ չեն ակնկալվում:

2017թ-ին տնտեսական աճի տեմպերը կարագանան՝ հիմնականում պայմանավորված ՀՀ տնտեսությունում ակնկալվող ներքին պահանջարկի աստիճանական վերականգնմամբ, արտահանմանն ու ներդրումների խթանմանն ուղղված

Կառավարության մի շարք ծրագրերի արդյունավետ իրագործմամբ, արտաքին տնտեսական միջավայրի շարունակվող բարելավմամբ և կառուցվածքային բարեփոխումների իրականացմամբ: Արդյունքում, 2017 թվականին ակնկալվում է 2.2-3.2% տնտեսական աճ, որը պահանջարկի տեսանկյունից կապահովվի մասնավոր սպառման 1.7%, մասնավոր ներդրումների 3.0% աճի, ինչպես նաև զուտ արտահանման հաշվին, որի կազմում ապրանքների և ծառայությունների արտահանման աճը կանխատեսվում է 5.0-7.0% միջակայքում, իսկ ապրանքների և ծառայությունների ներմուծման աճը՝ 0-2.0% միջակայքում: Միաժամանակ, տարվա ընթացքում՝ նախորդ տարվա նկատմամբ համախառն պահանջարկի վրա ակնկալվում է հարկաբյուջետային քաղաքականության 3.0 զսպող ազդեցություն: Առաջարկի տեսանկյունից տնտեսական աճին կնպաստեն արդյունաբերության և գյուղատնտեսության ճյուղերի աճերը:

Կանխատեսվող հորիզոնում տնտեսական աճի տեմպերը կշարունակեն արագանալ՝ գտնվելով 3.2-4.4% միջակայքում: Այսպիսով, կանխատեսվող հորիզոնում, մինչև 2018թ-ի սկիզբ ներքին գների վրա ներքին պահանջարկի գնանկումային ազդեցությունն աստիճանաբար կթուլանա, իսկ այնուհետև՝ մինչև կանխատեսվող հորիզոնի վերջ այն կվերածվի գնաճային:

ԿԲ կանխատեսումների համաձայն գնաճի նպատակին հասնելու հետագիծը նախորդ կանխատեսման համեմատ կլինի փոքր ինչ ավելի դանդաղ՝ պայմանավորված որոշ ոչ պարենային ապրանքների ցածր գների ձևավորմամբ և փետրվարին էլեկտրաէներգիայի սակագնի իջեցմամբ: Այնուհետև՝ մինչև տարեվերջ գնանկումային միջավայրն աստիճանաբար կչեզոքանա և կանխատեսվող հորիզոնում 12-ամսյա գնաճը կվերադառնա նպատակային ցուցանիշին:

Հաշվի առնելով նշված գործոնները և նախորդ տարվա համեմատ 2017թ-ին նախատեսվող զսպողական հարկաբյուջետային քաղաքականությունը՝ ԿԲ-ն դեռևս նպատակահարմար և հնարավոր է գտնում 2017թ. առաջին եռամսյակում դրամավարկային պայմանների թուլացումը:

ԿԲ-ն գնահատում է նաև, որ մինչ օրս իրականացված դրամավարկային քաղաքականությունը ստեղծել է բավարար խթաններ՝ 2017թ-ին գնանկումային միջավայրի չեզոքացման և կանխատեսվող հորիզոնում գնաճի նպատակի իրագործման համար, մինչդեռ ավանդական դրամավարկային քաղաքականության ապագա հնարավորությունները մնում են սահմանափակ:

Կանխատեսված ցուցանիշից գնաճի շեղման ռիսկերը ընդհանուր առմամբ գնահատվում են նվազման ուղղությամբ թե՛ կարճաժամկետ, և թե՛ միջնաժամկետ հատվածում: Ընդ որում, արտաքին հատվածից բխող ռիսկերը նախորդ կանխատեսման համեմատ էականորեն չեն փոխվել և փոքր-ինչ գնաճային են՝ հիմնականում պայմանավորված զարգացող երկրներից կապիտալի արտահոսքի և դրանից բխող ֆինանսական շուկաների տատանողականության, ինչպես նաև հումքային ու պարենային ապրանքների միջազգային գների զարգացումների հետ կապված ռիսկերով:

Ներքին տնտեսությունից բխող ռիսկերը գնահատվում են գնանկումային՝ կապված ներքին գների վրա արտաքին ապրանքային շուկաներում գների փոփոխությունների ազդեցության փոխանցման չափի, ներքին պահանջարկի վերականգնման ընթացքի, մասնավոր ներդրումների աճի վերականգնման տեմպերի, ինչպես նաև Կառավարության կողմից իրականացվող կառուցվածքային բարեփոխումների հետ: Միևնույն ժամանակ, բնակլիմայական պայմաններից կախված՝ առկա են գյուղատնտեսության ճյուղի զարգացումների երկկողմանի ռիսկեր:

Վերոնշյալ ռիսկերի դրսևորման պարագայում Կենտրոնական բանկը համարժեքորեն կարճագանքի՝ միջնաժամկետ հատվածում ապահովելով գնաճի նպատակի իրագործումը:

[Գնաճի հաշվետվություն \(Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր 1-ին եռամսյակ 2017թ. Դրամավարկային քաղաքականության 2016թ. 4-րդ եռամսյակի ծրագրի կատարման հաշվետվություն\)](#)